

Dlhodobá starostlivosť - jej financovanie a poskytovanie

*Aká alternatíva sa dá „ušiť“ pre
Slovensko?*

RNDr. Viliam Páleník PhD, h.doc.,
Ekonomický ústav SAV/Inštitút zamestnanosti

Prednáška na workshop SLK a IZP: **Ako organizovať a financovať systém dlhodobej starostlivosti na Slovensku - ťažká cesta k nájdeniu „optimálneho riešenia“**

25.2.2020, Kongresová hala MZ SR, Limbová 2, Bratislava.

Príprava prednášky bola podporená projektom EVS č. Z314011L038 Politiky zamestnanosti

Dlhodobá starostlivosť - jej financovanie a poskytovanie. Aká alternatíva sa dá „ušiť“ pre Slovensko?

- ▶ Úvod - motivácia
- ▶ Sociálne výdavky - ukazovatele
 - Na obyvateľa
 - v euro s.c.
 - % HDP
 - v Parite
- ▶ Dlhodobá starostlivosť - alternatívy pre SR
- ▶ Závery

Úvod - motivácia

- ▶ Aké sú verejné výdavky na sociálne služby na Slovensku?
 - ▶ Poskytovatelia - málo
 - ▶ Klienti - málo
 - ▶ Vláda - treba viac ale na viac nemáme
- ▶ Ale aké vysoké by mali byť?
- ▶ Existuje objektívna odpoveď?
 - ▶ Komparácia v Európskej únii.
- ▶ Čo s tým?

Sociálne výdavky - ukazovatele

- ▶ Source of data: Eurostat 2000 (2003) - 2017
- ▶ Tables by benefits - old age function [spr_exp_fol]
- ▶ Tables by benefits - social exclusion n.e.c. function [spr_exp_fex]
 - ▶ (Social protection benefits Denmark/Slovakia age/exclusion) (2014)
 - ▶ Million euro DK: 35 417,21 SK: 4 949,88 (7x)
 - ▶ Euro per inhabitant (c.p. 2005) (9x/11x)
 - ▶ Purchasing Power Standard per inhab. (3/4x)
 - ▶ Percentage of GDP (2x/3x)

Sociálne výdavky - ukazovatele (2)

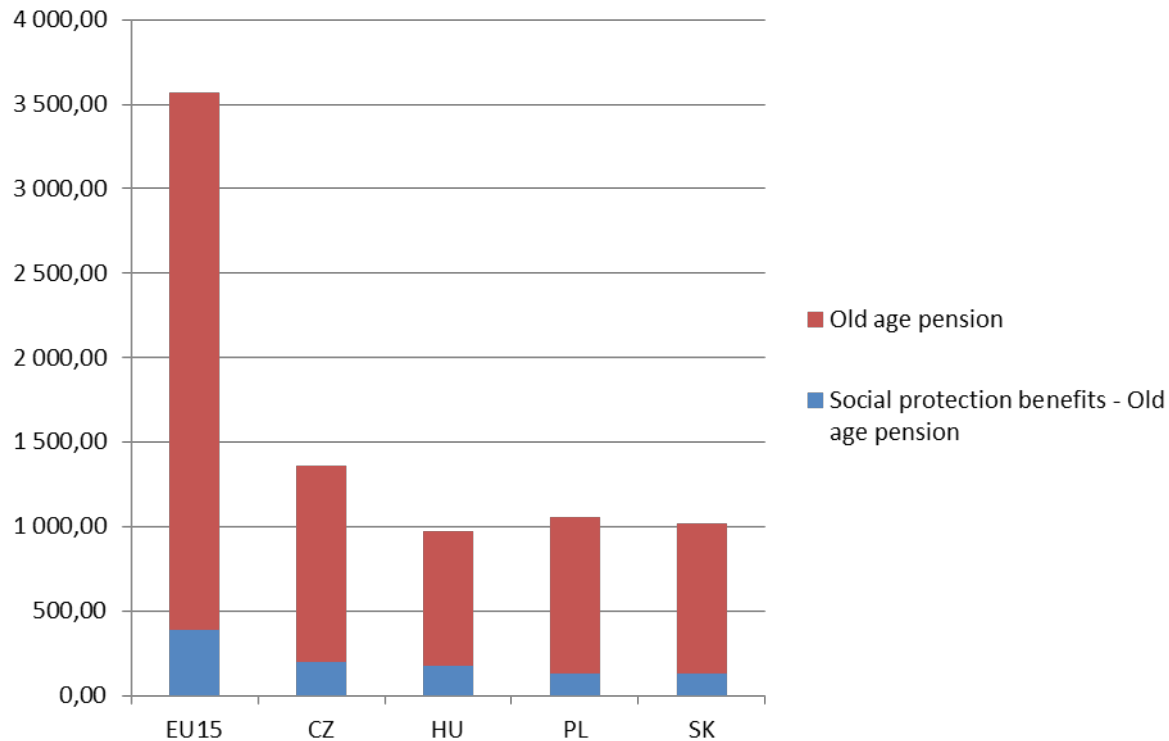
- ▶ Social protection benefits:
 - Cash benefits
 - Old age pension
 - Periodic care allowance
 - Other periodic cash benefits
 - Benefits in kind
 - Accomodation
 - Assistance in carrying daily tasks
- ▶ =(Social protection benefits - Old age pension)
- ▶ =(Social protection benefits - Cash benefits)

Sociálne výdavky na starších na obyvateľa v s.c. 2010

Old age function [spr_exp_fol] 2017

Euro per inhabitant (at constant 2010 prices)

% of SK	EU15	CZ	HU	PL	SK
Social protection benefits - Old age pension	293,12%	148,63%	134,37%	101,64%	100%
Old age pension	358,50%	130,84%	89,83%	104,08%	100%

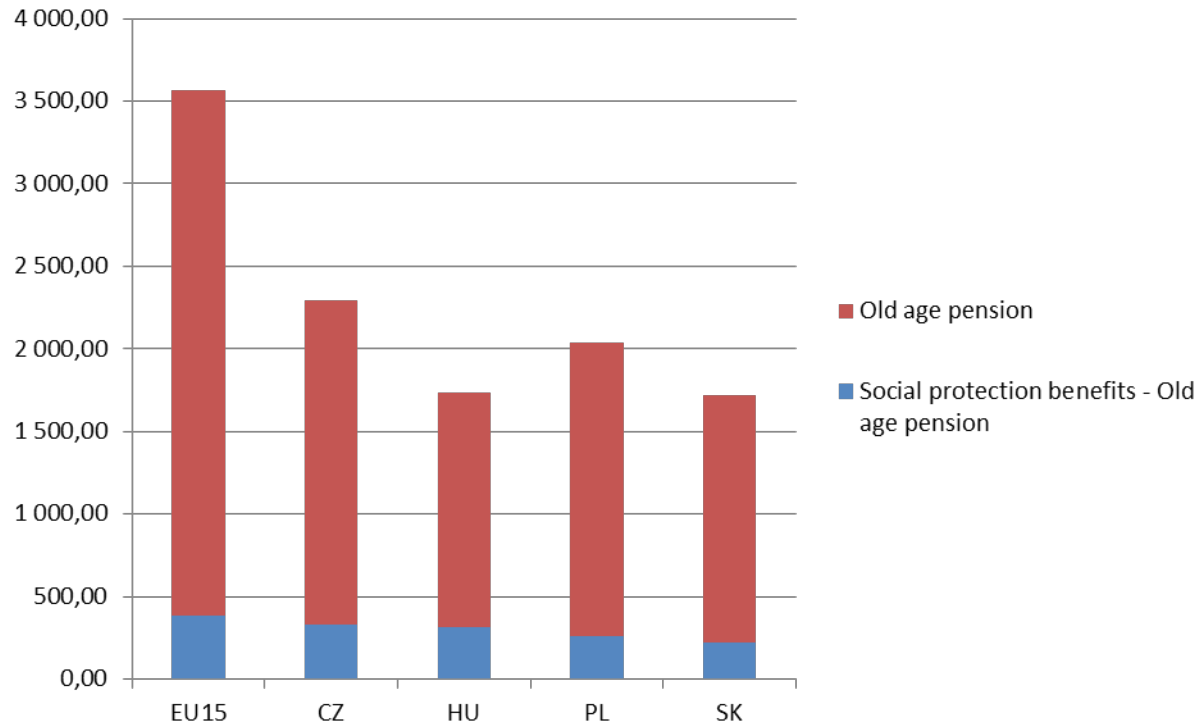

Sociálne výdavky na starších na obyvateľa v parite

Old age function [spr_exp_fol] 2017

Purchasing Power Standard per inhabitant

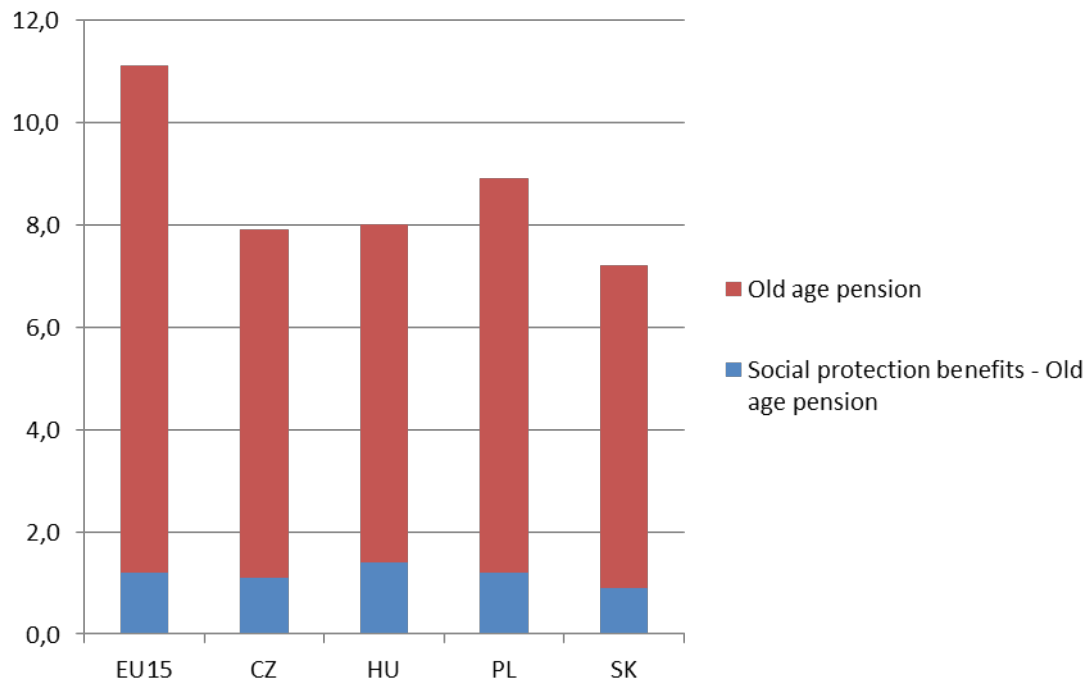
% of SK	EU15	CZ	HU	PL	SK
Social protection benefits - Old age pension	173,64%	148,97%	141,52%	116%	100%
Old age pension	212,38%	131,04%	94,61%	118,78%	100%

Sociálne výdavky na starších v % HDP

Old age function [spr_exp_fol] 2017
Percentage of GDP

% of SK	EU15	CZ	HU	PL	SK
Social protection benefits - Old age pension					
Old age pension	133,33%	122,22%	155,55%	133,33%	100%
Old age pension	157,14%	107,9%	104,7%	122,22%	100%

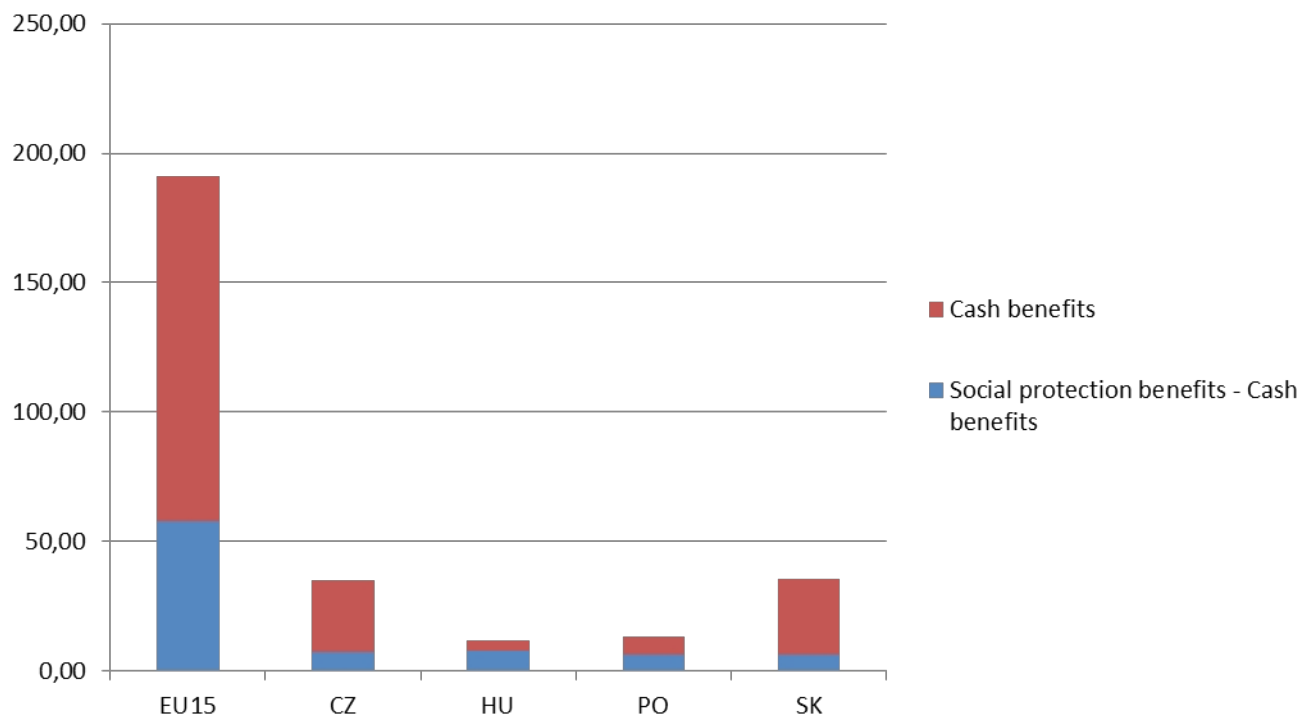

Sociálne výdavky na sociálne vylúčených euro na obyvateľa v s.c.

social exclusion n.e.c. 2017

Euro per inhabitant (at constant 2010 prices)

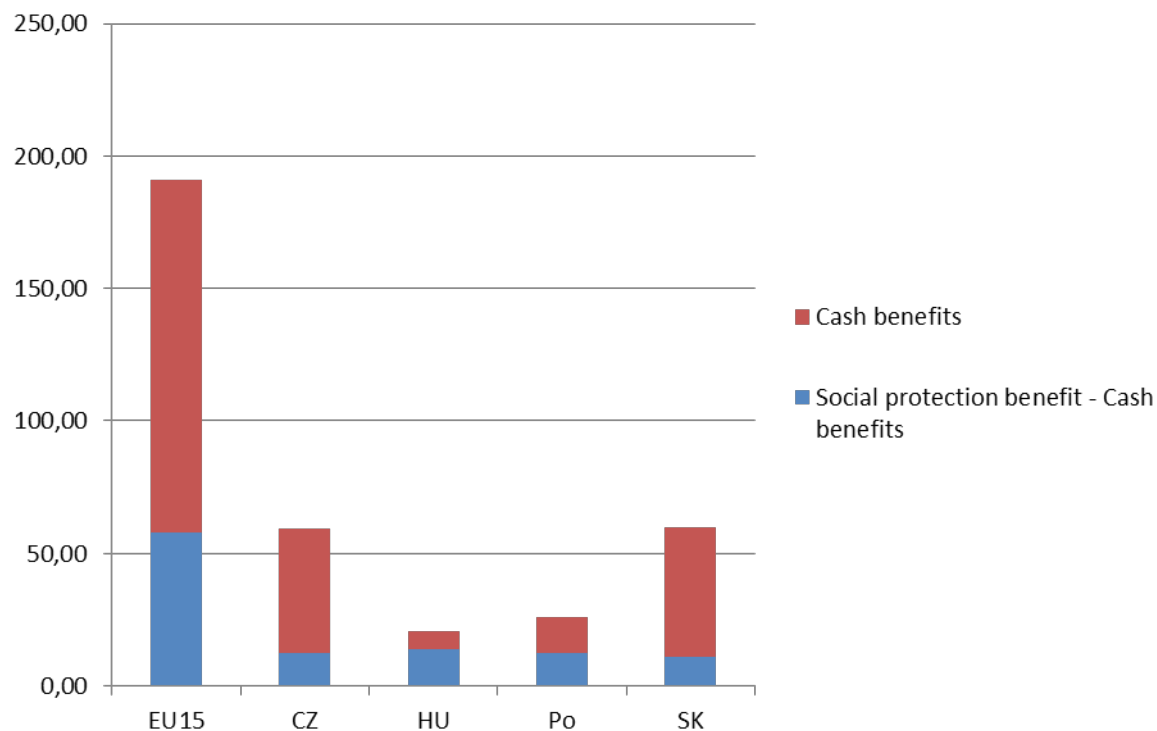
% of SK	EU15	CZ	HU	PL	SK
Social protection benefits - Cash benefits	883,81%	113,94%	117,15%	98,93%	100%
Cash benefits	462,37%	95,91%	14,05%	24,29%	100%

Sociálne výdavky na sociálne vylúčených na obyvateľa v parite

social exclusion n.e.c. 2017
Purchasing Power Standard
per inhabitant

% of SK	EU15	CZ	HU	PL	SK
Social protection benefits - Cash benefits	524,25%	114,35%	123,61%	112,99%	100%
Cash benefits	273,87%	96,12%	14,79%	27,72%	100%

Dlhodobá starostlivosť - alternatívy pre SR

- Jeden rezort
- Nositeľom verejných prostriedkov klient:
 - Obce
 - Samosprávne kraje
 - Rezort práce
 - Rezort zdravotníctva
- Dodatočné prostriedky:
 - Odkázanostná anuitná schéma II. a III. piliera
 - Poistenie/sporenie na odkázanosť/nesebestačnosť
 - Reverzná hypotéka
- Mzdy - zamestnanosť

Záver 1

- ▶ Aké sú a aké by mali byť verejné výdavky na sociálne služby?
- ▶ Rôzne ukazovatele dávajú do určitej miery rôzne výsledky, ale:
 - Verejné výdavky na sociálne služby u nás aj po zohľadnení našej menšej ekonomickej výkonnosti prinízke
 - Krajiny EU15 majú výdavky aj 10x vyššie
 - Horšie je na tom len Bulharsko a Rumunsko
- ▶ V niektorých ukazovateľoch niektoré z krajín: Poľsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko

Závery 2

- ▶ Verejné výdavky na sociálne služby treba na Slovensku:
 - Zdvojnásobiť, aby sme sa dostali na úroveň porovnateľných krajín V4
 - Je to ešte akútnejšie v kontexte nášho nastupujúceho radikálneho starnutia
 - Keď sa nájdú peniaze inde, našli by sa aj u nás

Závery 3

Potrebuujeme:

- Prehľadný systém LTC v jednom rezorte
- Klient nositeľ prostriedkov
- Dodatočné zdroje
- Pracovná sila vs. Mzdy
 - Lekári
 - Ošetrovatel'ky - sestry
 - Opatrovateľky atd.
- Pracovná sila:
 - Primárne vzdelávanie
 - Pracovná migrácia
 - Rekvalifikácie/celoživotné vzdelávanie
 - Dlhodobo nezamestnaní a sociálne vylúčený

Ďakujem za pozornosť

viliam.palenik@iz.sk

www.iz.sk

